

Hírek a börtönvilágból

Új dán börtön épülhet a Falster-szigeten

A dániai C. F. Møller Architects cég tervei alapján épülhet meg az új büntetés-végrehajtási intézet a Falster-szigeten. A tervek szerint 250 fő befogadására lesz alkalmas a börtönkomplexum. A központi épületben fog elhelyezkedni – többek között – egy kulturális központ, amelyben könyvtár, sportterem, bolt, a különféle vallások gyakorláshoz szükséges helyiség kap helyet. A négy normál, illetve egy különleges biztonságú szárny szolgál a fogvatartottak elhelyezésére.

Az intézet senkit nem emlékeztet börtönre modern külseje és magas színvonalú felszereltsége miatt. Hasonló elrendezésű, csillag alakú komplexumot nemrég Norvégiában adtak át.

Forrás: Vinnitskaya, Irina: Danish prison that is more like a hotel. ArchDaily, 2010. 12. 21.

Leállították egy angliai börtön építését

A brit Igazságügyi Minisztérium bejelentette, hogy az északnyugat-angliai Merseyside megyében található Maghull város közigazgatási területén épülő büntetés-végrehajtási intézet építését átmenetileg felfüggesztették.

Az eredeti tervek szerint az új börtön 600 fő elszállásolására lenne alkalmas. A sajtóközlemény szerint természetesen fókuszban marad a fogvatartottak elhelyezésének a kérdése, és az építkezés is folytatódik, amint a költségvetés arra lehetőséget ad.

Forrás: Capacity program will not go ahead. The Guardian, 2010. 12. 02.

Változásokat sürgetnek Chilében

A Human Right Watch szerint Chilének módosítania kellene a büntetés-végrehajtási rendszerét, hogy véget vessenek a börtönök túlszűfolttságának, és javítani lehessen a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának a körülményeit.

A helyzet változtatását az is sürgeti, hogy a santiagoói börtönben nemrég tűz ütött ki, melynek során 81 elítélt meghalt és 15 fő súlyosan megsérült. Az eset szintén a túlszűfolttság következménye volt, mivel az 1 000 fő elhelyezésére szolgáló épületben 1 900 fő tartózkodott a tragédia idején.

A Human Right Watch egyike a világ független, emberi jogokat védő szervezetének, azokra az esetekre összpontosítja a figyelmét, amikor az emberi jogok sérülnek. Fellépésével általában együtt jár az adott ügy szigorú kivizsgálása, amelynek során nyomást gyakorol az érintettekre, hogy azok kiküszöböljék a jogsértő állapotot. Az utóbbi 30 évben azért dolgozott a szervezet, hogy a mun-

kája jogi és erkölcsi alapokat érintő gyökeres változásokat hozzon, hogy az emberek világszerte igazságosabb és biztonságosabb világban éljenek.

Jose Miguel Vivanco, a Human Rights Watch amerikai igazgatója kritizálta a chilei kormányzatot, amiért az a börtönök jelenlegi állapotán nem igyekszik változtatni. Néhány intézetben a zárkákban a szellőzés nincs megoldva, és olyan hely is akad, ahol az ivóvízellátás sem biztosított. A rossz körülmények maguk után vonják a fertőzéseket, és akár a járványok kialakulását is.

Forrás: Chile debe modificar sistema penitenciario. EFE, 2010. 12. 09.

Javítani szeretnék a női elítéltek helyzetét Spanyolországban

Mercedes Gallizo, a spanyol büntetés-végrehajtás főigazgatója a granadai „Nők, egészség, drogfüggőség” című konferencián számolt be a fogva tartott nők helyzetéről. Jelenleg a nők a spanyol börtönpopuláció 8%-át teszik ki.

A szakértők úgy gondolják, hogy a 3 év alatti gyermeket nevelő nők életkörülményein javítani kellene. Több családiabb környezetet teremtő részleg kiépítésére lenne szükség. Az utóbbi időben a kor követelményeinek megfelelő két új anya-gyerek részleg is nyílt Spanyolországban – az egyik Sevillában, a másik Mallorcán. A harmadikat pedig a tervek szerint Madridban hozzák létre.

A másik fontos kérdés a nők egészségügyi helyzete. Az országban 8 olyan büntetés-végrehajtási intézet működik, ahol speciális programokat fejlesztettek ki a nők számára. Alicante II, Avila, Castellón, Madrid I, Murcia, Palma de Mallorca, Valencia és Zaragoza börtöneiben ismertetik a fertőző betegségek elkerülésének módjait, és nagy figyelmet fektetnek a drogfüggőkre is.

Forrás: Presas con hijos a su cargo. Europa Press, 2010. 12. 05.

A börtönből szabadult nőket támogató központ nyílt Angliában

Frances Flaxington, a “Nők büntető igazságszolgáltatása” nevű szervezet elnöke meglátogatta a Blackpool Női Központot.

A központ, amely csak négy hónapja működik, sokrétű szolgáltatással próbálja megelőzni, hogy a büntetésüket letöltött női elítéltek visszaesővé váljanak. A központban a 2010. augusztusi megnyitó óta 145 főt regisztráltak. Ezek a támaszra szoruló emberek az eladósodottság, a munkanélküliség és a családon belüli erőszak miatt keresték fel a szervezetet.

A központ mindent megpróbál, hogy megakadályozza az újabb bűncselekmény elkövetését. Valamennyi ügyfél esetében az elsődleges feladat az anyagi biztonság megteremtése. Ezen kívül a volt elítéltek egészségének megóvása és a családjukhoz való visszatalálás is elengedhetetlenül szükséges a stabil jövő megteremtése érdekében.

Forrás: Women's centre launch. MSG News, 2010. 12. 06.

Jelentés a HIV-fertőzöttségről Andalúziában

Az andalúziai, emberi jogokat védő szervezet, az APDHA jelentésében bírálta az illetékeseket, mivel a tartományban már 1 700 elítélt HIV-fertőzött. Az APDHA az egészségügyi és a belügyminisztériumot tette felelőssé a fennálló helyzetért.

2009 harmadik negyedében az említett andalúz fogvatartottak 51%-át nem látta a betegségre specializálódott orvos. A jogvédő szervezet nehezményezte azt a fennálló helyzetet, hogy nincs integrálva a börtönök egészségügyi ellátása a közegészségügyi rendszerbe. Az illetékesek a kérdéssel foglalkozó jogszabálytervezetet még 5 év alatt sem készítették el. Az APDHA megállapította azt is, hogy az említett elítéltek 42%-a a szabadságvesztés-büntetés letöltése alatt került a vírussal kontaktusba, ezt pedig a börtönigazgatóság tehetetlenségének tudta be.

Forrás: APDHA denuncia la situación de los 1 700 presos andaluces infectados por VIH. EFE, 2010. 11. 30.

Az öngyilkosság megelőzése egy brit börtönben

A 784 főt elszállásoló HMP Cardiff büntetés-végrehajtási intézet öngyilkosság-megelőző programba kezdett. A veszélyeztetett elítéltek esetében – többek között – nagyobb hangsúlyt fektetnek a tisztaságra és a szabadidő hasznos eltöltésére, megfelelő lépéseket tettek annak érdekében, hogy önkárosításra alkalmas eszközök egyáltalán ne kerülhessenek az elítéltek közelébe.

Forrás: Cardiff's progress on suicide prevention. BBC News, 2010. 12. 17.

Kardiológiai szűrés Lazióban

A Garante Diritti Detenuti jogvédő szervezet Lazio tartomány hat büntetés-végrehajtási intézete számára biztosított kardiológiai szűrővizsgálathoz használatos berendezést. A készülék segítségével 10 perces állapotfelmérés után megállapítható, hogy az infarktusveszély fennáll-e, valamint a kétes eredetű mellkasi fájdalmak is figyelemmel kísérhetők. Az NC Rebibbia, az NC Civitavecchia, a Velletri, a Viterbo, a Frosinone és a Regina Coeli börtön falain belül alkalmazzák a készüléket.

Forrás: Laneve, Giuseppe: Come diagnosticamos le malattie cardiocircolatorie. Il Fatto, 2010. 11. 03.

Mediációs program egy spanyol börtönben

A galíciai Pereiro de Aguiar büntetőintézetben a „Konfliktusok kezelése” program keretében mediációs projektet indítottak útjára. Spanyolországban ez az első ilyen jellegű kísérlet. Az elítéltek szakemberek segítségével sajátítják el az emberek közötti kapcsolatok fejlesztésének, a konfliktusok kezelésének erőszakmentes módját.

Forrás: Pereiro de Aguiar inició un programa pionera. La Voz de Galizia, 2010. 12. 28.

Fiatalok képzése Németországban

A Siegburg büntetés-végrehajtási intézetben 10 fiatalok elítelt részvételével új kísérleti projekt indult el. Az önkéntes jelentkezők intenzív tanfolyam keretében fogyasztóvédelmi, továbbá üzleti és telekommunikációs ismeretekre tehetnek szert. A börtön vezetésének célja, hogy az elítéltek minél több, az életben is használható tudást kapjanak. Thomas Kutschaty tartományi igazságügy-miniszter is elismerően nyilatkozott a kezdeményezésről.

A program az Észak-Rajna-Vesztfáliai Fogyasztóvédelmi Központ kezdeményezésére jött létre. Klaus Mueller, a központ vezetője úgy véli, hogy tulajdonképpen minden állampolgárnak szüksége lenne erre a képzésre, mivel a mindennapi életben nagyon hasznos a fogyasztói jogok és a pénzügyi szektor ismerete. Az elítéltek eleve hátrányos helyzetbe kerülnek, mivel a szabad társadalom vérkeringéséből egy időre kiesnek, így nem jutnak hozzá megbízható információkhoz az aktuális gazdasági helyzetről. A megkeresett jövedelem helytelen elköltése akár a visszaesés kockázatát is növeli. Fontos lenne, hogy a fogvatartottak megtanulják, hogyan intézzék egy háztartás kiadásait és bevételeit, illetve hogyan jussanak túl a pénzügyi nehézségeken.

Forrás: Remmel, Peter: Pilotprojekt In der Justizvollzugsanstalt Siegburg. Westfälischer Anzeiger, 2010. 10. 29.

Sportmezeket készítő elítéltek Kansas államban

Hatékonyan működik az Impact Design és a Kansas állambeli Lansing állami büntetőintézet közös ipari projektje. A program bármely más büntetés-végrehajtási intézetben is alkalmazható lenne, mivel segít megelőzni a visszaesést, és csökkenti a börtönök kiadásait.

A Nemzetközi Üzleti Ügyek című újságban is megjelent egy cikk az együttműködéssel kapcsolatban, melynek írója az Impact Design vezetője, David Geenens volt, aki egyben a Benedictine Főiskola üzleti szakának az igazgatója is. Az írás bemutatja, hogy a privát szektor és a büntetés-végrehajtási intézet összefogása milyen jellegű előnyöket jelent a civil lakosság számára is.

David Geenens cége sportmezeket és egyéb öltözekeket gyárt főiskolás diákok számára. A vállalat olyan versenyképes tudást ad át a fogvatartottaknak, amelyet a szabadulásukat követően is hasznosítani tudnak. A fenti kezdeményezéshez hasonló partnerprogramok aláírását egy 1979-es kongresszusi döntés teszi lehetővé. A PIE-program bizonyos feltételeket szab a csatlakozni kívánó magáncégek számára. Ezek szerint elsők között kell rendezni a munkakörülményeket és meghatározni a fizetés mértékét.

A börtönök igazgatói szívesen veszik minden csatlakozó cég jelenlétét, hiszen ezáltal is csökkenteni lehet a visszaesők számát.

Forrás: Benefits of Prison Reform. Kansas Daily News, Staff Report, 2010. 09. 28.

Pizzasütő elítéltek

Civitavecchia kórházának rezidensei és medikusai a Via Aurelia börtönből érkező pizzát fogyaszthatják napközben. Az intézetben működő pékség kereskedelmi mennyiségben készíti a pizzaféléket, a szükséges mennyiség elkészítéséről minden nap négy pék gondoskodik. A helyi iskola és a város egészségügyi dolgozóinak menüjében is szerepel a börtönben készített pizza.

A Garante Diritti Detenuti nevű, az elítéltek jogait védő szervezet indított olyan tanfolyamokat, amelyek végén a fogvatartottak sütőipari szakmai képesítésre tesznek szert. A képesítés megszerzése – az elméleti ismeretek és a gyakorlati módszerek elsajátításával – két lépcsőfokon keresztül valósul meg. A La Cascina nevű cég rendszeres munkalehetőséget biztosít a fogvatartottak és a volt elítéltek számára.

Forrás: Pala, Gavino: La pizza dei detenuti di Civitavecchia per studenti e ammalati della città. Il Fatto, 2010. 10. 16.

Bútorgyártás Új-Zélandon

Az új-zélandi FITEC (Faipari Továbbképző és Oktatási Tanács) a büntetés-végrehajtási intézetekkel kötött partnerprogram keretében tanfolyamokat szervez az elítéltek számára.

Az Országos Elítéltképzési Központ igazgatója, Sean O'Brien hasznosnak tartja az eddigi erőfeszítéseket, mivel az együttműködés keretében a Hawke's Bay Regionális Börtön elítélteik közül az első csoport már meg is szerezte az „általános bútorkészítő” állami bizonyítvány második fokozatát. A tanfolyam keretében a bútorkészítésre és a kárpitózásra is megtanítják az önként jelentkező fogvatartottakat.

Forrás: Corrections training partnership. NZ Herald, Staff Report, 2010. 11. 05.

Virágtartókat készítő osztrák fogvatartottak

A Göllersdorf büntetés-végrehajtási intézetben, amelynek feladatai nagyban hasonlítanak az IMEI feladatköréhez, a fogvatartottak fonott virágtartókat készítenek. Ezek a dísz tárgyak bármelyik lakás otthonosabbá tételére alkalmasak lehetnek. A termékeket mindig a megrendelő igényei szerinti színben, méretben és formában gyártják. Az ár a termék mennyiségétől és a fonott minta jellegétől függően alakul.

Forrás: Produkte Blumenübertopf, Göllersdorf. Broschüre Unternehmerarbeiten, 2010.

A Koestler Trust kiállítása Londonban

2010. november közepén már 49. alkalommal rendezték meg a Koestler Trust kiállítását. A felnőtt és fiatalos fogvatartottak, a külföldön fogva tartott brit elítéltek és a próbára bocsátottak alkotásaiból került sor a válogatásra.

Az önkéntes kurátorok Londonból érkeztek, a jelentkezők pedig 5 619 művet küldtek be. A szakértők között olyan neves művészeket találunk, mint például a Turner-díjas Jeremy Deller. A büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, Crispin Blunt is a kiállítás meghívottjai között szerepelt.

A Koestler Trust azokkal a fogvatartottakkal és volt elítéltekkel foglalkozik, akik új tudásra, gyakorlatra akarnak szert tenni a képzőművészet terén. A szervezet fontos célja, hogy megmutassa a civil lakosságnak, hogy a bűnelkövetőkben is rejtőzhet különleges tehetség, csak korábban nem adódott alkalom arra, hogy az megmutatkozzon, és hogy a felszínre kerüljenek a fogvatartottakban rejlő emberi értékek.

A Koestler Trust az Egyesült Királyság legismertebb börtönművészetet pártfogó jótékonsági egyesülete, 1962-ben azzal a céllal alakult, hogy javítsa a fogvatartottak önértékelését, és hogy a figyelmüket a kreatív művészetek felé fordítsa. A Koestler Trust motiválja a fogvatartottakat az alkotásra, és szeretné elérni, hogy a börtönlakók mások elismerése révén lelkileg megerősödjének. A civil lakosságot pedig arra kívánják ösztönözni, hogy megértőbben tekintsenek az elítéltekre. Évente kb. 5 ezer alkotás kerül regisztrálásra, majd a kiválasztott darabokat legalább 10 ezer látogató csodálja meg. Az érdeklődők a 2010 novemberében rendezett kiállítást ingyenesen nézhették meg a Southbank Centre-ben.

A Koestler-díj mellé 2011-től újat alapítottak. Ez a díj Jeremy Paxman író, újságíró, televíziós műsorvezető nevét viseli. A beérkező pályaművek nemcsak festmények, rajzok lehetnek, hanem az egyéb művészeti ágakhoz tartozó alkotások is.

Forrás: Prisoner art on display. Koestler Trust report. The Guardian, 2010. 10. 06.

Külföldi elítéltek előadása egy olasz börtönben

Civitavecchia női büntetés-végrehajtási intézetben színházi előadást szerveztek. A bemutatott darab Leonardo Sciascia: „A hosszú út” című műve volt, a színpadi változat azonban a „Mindannyian emigránsok vagyunk” címet viselte, főleg azért, mert az intézet fogvatartottjai között sok a külföldi.

Hasonló kezdeményezés keretében került korábban megrendezésre a „Féltékenység tangója” című darab, amelyet Shakespeare Otellója inspirált. Ezt Civitavecchia körzeti börtönének férfi fogvatartottjai adták elő.

A „Mindannyian emigránsok vagyunk” című előadás dalokkal és prózával próbálta megértetni mindazt, ami egy bevándorlót nyomaszt egy új élet kezdetén. Brazil, marokkói, orosz, perui, nigériai, tunéziai, olasz és roma fogvatartottak beszéltek el dalokon keresztül az életüket, családjuk történetét, meséltek az ünnepeikről és a tradícióikról.

Az este Civitavecchia iskoláiból is meghívták a diákokat. A tapasztalataik által a nézők is gazdagodtak. Az előadás emlékeztetett mindenkit arra, hogy az emberek egyenlők, és igyekezett megértetni, hogy nincs különbség a fogvatart-

tottak és a „kinti” városlakók vágyai között. A helyszínen készült fotókat később kiállították, hogy minél szélesebb körben ismertté váljon a kezdeményezés.

Forrás: Silletti, Dejan: A Civitavecchia le detenute recitano ispirandosi a Sciascia. Europa, 2010. 02. 09.

Rodeó show az egyik börtönben

A Louisiana állami büntetőintézetben minden évben rodeó show-ra invitálják a nagyközönséget is. Az Angola börtön néven ismert komplexumban az állam legveszélyesebb elítélteit tartják fogva.

A rendezvény napján elsősorban a fogvatartottak és a börtön személyzet hozzátartozói érkeznek a helyszínre. A verseny lényege, hogy a bika hátán kell maradni 8 másodpercig, úgy hogy a versenyző csak egy kézzel kapaszkodik az ún. bullrope-ba. A bullrope lényegében egy, a bika hasa alatt átfűzött köté, amelyen mindenképpen fémkolompnak is kell lennie. A kolomp egyrészt a bika mozgásának ütemében kong, és tovább vadítja az állatot, másrészt pedig a versenyző kényszerű távozása után a már kilazulóban lévő kötelet lehúzza a négylábúról.

Forrás: Gallacher, Andy: Rodeo show in a prison of Louisiana. Louisiana Daily News, 2010. 11. 03.

Ausztráliai országos könyvprogram

Az Ausztrál Börtön Alapítvány 2009-ben indította útjára azt a programot, amelynek keretében összegyűjtik a büntetés-végrehajtási intézetben élők számára a szükséges könyveket.

A tanulni vágyó fogvatartottak nem minden esetben jutnak hozzá önerőből a szükséges könyvekhez. A szakemberek szerint a börtönkörnyezet akkor humánus, ha mindenki az érdeklődési körének megfelelően tudja eltölteni a szabadidejét. A kezdeményezés során csak 25 évesnél újabb kiadású könyveket várnak a művészeti albumoktól kezdve, a krimiken át, az egészségügyi vagy akár a pénzügyekkel foglalkozó kiadványokig. Az összefogás révén az időtálló, viszont drága enciklopédiák és a közkezdelt magazinok is viszonylag könnyen begyűjthetők.

Forrás: Prison Book Program. Australian Prison Foundation, 2010.

Ünneplő olaszországi elítéltek

2010. december 18-án a Regina Coeli büntetőintézet a karácsonyi ünnepség keretében koncertet is rendezett, amelyen az elítélteken kívül megjelentek a börtön személyzet tagjai és a vezetők is. A rendezvény, amelyen Enrico Ruggeri énekes is fellépett, pártfogyója a laziói GDD volt, amely egy az elítéltek jogait védő szervezet. A meghitt ünneplés és a zene segítségével igyekeztek megtörni a börtön lakóinak elszigeteltségét és a magány érzését.

Forrás: Moscariello, Clelia: Concerto di Natale a Regina Coeli. PI, 2010. 12. 20.

Egy franciaországi kiállítás

A párizsi Arsenal Könyvtár arra vállalkozott, hogy bemutassa a látogatók számára a hírhedt, a francia forradalom idején lerombolt Bastille börtön ismert és ismeretlen lakóit. A kiállítás a Bastille archívumai alapján készült, és hosszas kutatómunka előzte meg a megnyitását. Elise Dutray kurátor úgy véli, hogy érdemes volt a témával foglalkozni, mivel új tényeket és történeteket tudnak bemutatni a közönség számára.

Forrás: Les archives de la Bastille. Le Monde, 2010. 12. 10.